

Mai
2007

Nr. 5 (113)

Olevik

ÜLENURME VALLA LEHT

Naisrühm juubeldas

Aprilli lõpul tähistas oma 30. juubelisünnipäeva Reola kultuurimaja naisrühm. Külalisi oli kokku tulnud nii lähedalt kui kaugelt. Tore oli saalis näha nii endisi tantsijaid kui praeguste tantsijate pereliikmeid ja sõpru. Piduläks igati korda.

Naisrühm on tegutsenud mitme kogenud tantsu juhi käe all. Asutajaks oli Aino Kansvein, kes pikka aega oli Reola kultuurimaja juhataja. Viimastel aastatel on naiste samme seadnud Mall Aso.

Uhkusega võib väita, et tantsijad on kogu oma tegutsemisaja jooksul osa võtnud kõikidest tantsupidudest. Rühmale on antud kõrgem kategooria. Peaaegu ükski Reola kultuurimaja pidu ei möödu naiste esinemiseta.

Tore on meenutada reisi Slovakkiasse, kus osaleti festivalil, ja Soome-Eesti tantsupidusid nii Helsingis kui Tartus. Praegu tantsib rühmas 13 noorikut, suurem osa neist on oma valla inimesed. Jätukugu neil teotahet ja tantsulusti ka edaspidiseks! Rühm tänab oma häid toetajaid Ülenurme Vallavalitsust ja Reola kultuurimaja, kes panid oma õla alla juubeliteo korraldamisele ning treeninglaagritele Pühajärvel.

Järgmisel korral on võimalus tantsunoorikute esinemist nautida valla jaanipeol.

Reola naisrühm ja juhendaja Mall Aso.

ESTA OTTI

Ülenurme Vallavalitsus kutsub osa võtma fotokonkursist KAAMERAGA KODUVALLAS 2007

TEED ÜLENURMELE, ÜLENURMES JA ÜLENURMEST

1. Konkursi eesmärgiks on jäädvustada konkursi ala-peakirjast lähtuvalt Ülenurme valla looduskauneid paiku, huvitavaid objekte, linnu-, looma- ja taimeliike, meie arhitektuurimaastiku omapära erinevatel aastaaegadel. Fotolt peab olema selgesti aru saada, et võte on tehtud Ülenurme vallas.

2. Konkursist võivad osa võtta kõik, välja arvatud võistluse korraldamisega seotud isikud.

3. Võistlusfotode mõõtmed on soovitatavalt 20x30 cm.

4. Foto tagaküljele ülemisse serva kirjutatakse konkursi töö märgusõna ja seeria puhul foto järjekorranumber seerias; allserva soovitatavalt võistlustöö pealkiri.

5. Iga võistlustöö tuleb panna eraldi ümbrikusse. Ümbriku peale tuleb kirjutada märksõna. Kinnise ümbrikuga lisada autori nimi ja kontaktandmed.

6. Osavõtja vastutab konkursile esitatud fotode autorluse ja muude andmete õigsuse eest.

7. Konkursitööd tuleb esitada 12.juuniks 2007.a Ülenurme Vallavalitsusele aadressil Pargi 2, Ülenurme, 61701 Tartumaa.

8. Konkursi tulemused avalikustatakse 23.juunil valla rahva jaanipeol Ülenurme mõisapargis.

9. Võistlustöid ei tagastata. Konkursile laekunud paremaid töid kasutatakse avalikel üritustel, interneti koduleheküljel ja vallalehes. Fotosid võidakse kasutada valda tutvustavate trükiste valmistamisel (voldikud, albumid, kaardid) ning meenetena valla üritustel.

10. Auhinnafond:

üks peaauphind	2000 krooni
kaks teist kohta	á 1000 krooni
kolm kolmandat kohta	á 500 krooni.

11. Žüriil on õigus vastava tasemega tööde puudumisel auhinnafond ümber jagada.

ÜLENURME VALLA HEAKORRAEESKIRI

Ülenurme Vallavolikogu 22.mai 2007.a määrus nr 13

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lõike 1 punkti 36(1) alusel ning kooskõlas Looduskaitse seaduse § 45, Teeseaduse § 2, § 3, § 14, § 25 lg 1, 3 ja 7 ning Ehitusseaduse § 29 lg 1 p. 4.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Reguleerimisala

(1) Heakorraeeskiri (edaspidi eeskiri) sätestab heakorra nõuded Ülenurme vallas.

(2) Eeskiri on täitmiseks kohustuslik kõigile isikutele, kes viibivad ja/või tegutsevad Ülenurme valla territooriumil ning kinnis- või vallasvara oma-nikele.

(3) Eeskirja kohaldatakse kooskõlas Ülenurme valla jäätmehoolduseeskirjaga, Ülenurme valla kaevetööde eeskirjaga ja Ülenurme valla koerte ja kasside pidamise eeskirjaga.

§ 2. Mõisted

(1) Eeskirjas kasutatakse mõisted järgmises tähenduses:

- 1) omanik - kinnistu omanik. Omanikuna heakorra nõuete täitmisel on võrdsustatud ka omaniku poolt volitatud valdaja, haldaja või kasutaja;
- 2) kinnistu - kinnistatud maatükk koos selle oluliste osadega. Kinnistu mõistega on heakorra nõuete täitmisel võrdsustatud mõisted: maa-ala, territoorium, krunt, maaüksus, katastriüksus;
- 3) avalik koht – üldkasutatav koht või vabaks liikumiseks ja kasutamiseks piiratud territoorium, ehitise või selle osa;
- 4) puhastusala - kinnistu ja sellega külgneva tee vahel olev ala;
- 5) kõnnitee - jalakäijate liiklemiseks ette nähtud teosa või sama otstarbega omaette tee;
- 6) avalikult kasutatav tee - riigimaantee, kohalik tee, üldiseks või kohalikuks liiklemiseks ette nähtud talitee ning avalikult kasutatav eratee;
- 7) heakorratööd - tolmu, liiva, prahi, lume ja jää koristamine ning libedusetõrje teostamine, muru ja rohu niitmine, puude ja põõsaste okste kärpimine ning mahalaugenud puulehtede vms. koristamine;
- 8) eriolukord - ilmastikutingimustest tulenev teelolude oluline halvenemine;
- 9) illegaalne grafiti – omaniku loata hoone seinale, müürile, piirdeaiale, pingile, kõnniteele, ühissõiduki peatuse ootekojale, kommunikatsiooni ehitisele kantud kritseldused ja joonised;
- 10) romusõiduk - sõiduk, millel puuduvad selle mehaanilised osad või kereosad või autoklaasid või rattad ja mis oma välimusega riivab ümbruskonna esteetilist väljanägemist või rikub ümbruskonna puhtust ja heakorda;
- 11) tuleohtlik aeg - metsa ja muu taimestikuga kaetud alal algab kevadel pärast lume sulamist ning lõpeb sügisel vihmaste ilmade saabumisel. Tuleohtliku aja alguse ja lõpu määrab Eesti Meteoroloogia ja Hüdroloogia Instituut ning teavitab sellest avalikkust;
- 12) tuleohtlik ala – metsa ja muu taimestikuga nagu kuluheinaga, tuleohtliku põõsastikuga (kadakas), poolpõõsastikuga (kanarbik, sookail, põõsasmaran) ja kuivanud rooga kaetud ala ning turbapinnasega ala.

2. peatükk Heakorranõuded

§ 3. Üldkasutatava territooriumi heakorrastamine

(1) Ülenurme Vallavalitsuse (edaspidi vallavalitsuse) kohustus on tagada:

- 1) kohalike maantee, teede, tänavate, väljakute, parkide, haljasalade ja muude üldkasutatavate territooriumide korrashoid ning teehoiutööde läbiviimine, sõlmides selleks vastavaid lepinguid, tehases ettekirjutusi ja määrates kohustusi, mis tulenevad kehtivatest õigusaktidest või käesolevast eeskirjast;
- 2) liiklusmärkide ja eestikeelsete tänavasiltide paigaldamine ja korrashoid;
- 3) juurdepääsu ja korrasoleku kindlustamine üldkasutatavatel territooriumitel asuvatele tuletõrje veevõtu kohtadele.

§ 4. Kinnistu ja ehitise omaniku kohustused heakorra tagamisel

- (1) Kinnistu ja ehitise omanik on kohustatud
- 1) hoidma korras oma kinnistu ja kinnistu piirdeaia ning rakendama meetmeid talle kuuluva kinnistu reostamise ja risustamise vältimiseks;
- 2) hoidma korras hoone fassaadi ja sinna juurde kuuluvad elemendid st fassaadieleemendid peavad olema terved ning vastavuses kinnitatud ehitusprojektiga; teostama heakorratõid kinnistuga või ehitisega külgneval puhastusala;
- 3) tegema umbrohutõrjet, niitma muru, pügama heki ning korraldama põõsaste ja puukoste käpimist, mis kasvavad väljapoole kinnistu piire ja varjavad liiklusmärke, takistavad jalakäija või sõiduki liiklust;
- 6) kindlustama oma territooriumil asuvatele tuletõrje veevõtu kohtadele vaba juurdepääsu;
- 7) tagama prügi regulaarse äraveo, sõlmides selle kohta prügiveolepingu ning nõudmisel esitama prügiveolepingu või maksedokumendi pädevale isikule;
- 8) tagama heitvee ja fekaalide kogumismahuti korrasoleku, veevõtu, hermeetilise sulgumise, õigeaegse tühjendamise ja ümbruse hooldamise. Oma ma heitvee äravedu ja kogumismahuti tühjendamist (purgimist) tõendavat dokumentatsiooni;
- 10) kõrvaldama ehitistelt lume, jääpurikad, varisemisohhtlikud kivid, plaadid jms. Lammutama lagunenuid hooned, samuti ehitusloata ehitatud hooned vallavalitsuse ettekirjutusel määratud ajaks;
- 11) hoidma korras erateed (teostama talvisel ajal lume- ja libedusetõrjet), tagamaks juurdepääsu operatiivteenistusele;
- 12) kasutusel mitteoleva ehitise omanik on kohustatud tagama ehitise ja sinna juurde kuuluva krundi heakorra ning vältima hoone varisemisohhtlikkust, sulgema sissepääsud hoonesse ja krundile;
- 13) kinnitama hoone tänavapoolse seina või kinnistu piirde külge nähtavale kohale sildi hoone numbriga ning tagama selle nähtavuse;
- 14) hoidma tahket kütust, ehitusmaterjali jmt korralikult ladustatult ainult krundi piires tagapool ehitusjoont. Erandkorras on lubatud tahke kütuse jmt mahalaadimine üldkasutatavale ja ühiskasutatavale territooriumile tingimusel, et materjal teiseldatakse ja territoorium heakorrastatakse 24 tunni jooksul.

§ 5. Ehitus- ja remonditöö tegija kohustused heakorra tagamisel

- (1) Ehitus- ja remonditöö tegija on kohustatud:
- 1) tagama heakorratööde tegemise puhastusala;
- 2) vältima objektilt pori ja prahi ning tolmu kandmist sõidu- ja kõnniteele ning naaberkinnistule;
- 3) hoidma korras ja puhastama objekti juurdepääsutee. Ehitusmaterjali mahalaadimine ja ladustamine üldkasutatavale territooriumile on lubatud erandkorras vallavalitsuse loa alusel;
- 4) pärast töö lõpetamist ja enne objekti ekspluatatsiooni andmist heakorrastama selle ümbruse ja tööde käigus rikutud haljastuse objekti lähiümbruses ning vedama ära ehitusjätmed.

§ 6. Tehnorajatise omaniku kohustused heakorra tagamisel

- (1) Tehnorajatise omanik on kohustatud:
- 1) hoidma korras temale kuuluva tehnorajatise;
- 2) hoidma tehnorajatise seisundis, mis tagab liiklusohtu- ja teekatte korrasoleku tehnorajatise kohal, kusjuures kaevulook peab olema teekattega ühes teepinnas.

§ 7. Kauplemise või toitlustamisega tegelevate isikute kohustused

- (1) Müügikoha (kauplus, kiosk, paviljon, haagis, lett) ja toitlustusasutuse omanik on kohustatud:

- 1) hoidma pidevalt müügi- ja toitlustuskoha ümbruse puhtana;
- 2) paigaldama müügi- ja toitlustuskoha juurde vajalikul hulgal prügikaste või -urne ja organiseerima nende tühjendamise.

§ 8. Põllumajandusloomade ja -lindude pidaja kohustused

(1) Põllumajandusloomade ja -lindude pidaja on kohustatud:

- 1 tagama loomapidamishoonete vastavuse sanitaar-nõuetele, hoonete ümbrus peab olema korrastatud ja söödad korralikult paigutatud;
- 2) ehitama väetiste hoiukohad selliselt, et oleks välditud kemikaalide sattumine veekogudesse;
- 3) vältima keskkonnareostust ja kohe komposteerima tekkinud sõnniku;
- 4) oma loomad väljaspool pidamiskohta alati kinni hoidma;
- 5) rakendama kõiki abinõusid vältimaks loomade sattumist väljapoole aedikuid.
- 6) teedele sattunud pori, sõnniku, prahi jms kohese koristamise.

§ 9. Heakorra nõuete täitmist tagavad keelud

(1) Heakorra nõuete tagamiseks on keelatud:

- 1) risustada ja reostada territooriumi ja ehitisi, sealhulgas avalikus kohas maha sülitada, urineerida ja roojata, loopida prahti, suitsukonisid, päevalilleseemeneid jms., määrada ja kritseldada või joonistada hoone seinale, müürile, piirdeaiale, pingile, kõnniteele, ühissõiduki peatuse ootepaviljonile, kommunikatsiooni ehitisele vms või kahjustada neid muul viisil;
- 2) kahjustada või lõhkuda pargi- või muusse avalikku kohta paigaldatud inventari (prügikasti, lillevaasi, pinki, valgustit vms);
- 3) kahjustada haljasala, murukamarat ja lilli, vigastada, kahjustada või hävitada puid ja põõsaid. Rajada haljastust, istutada puid ja põõsaid üldkasutataval maa-alal ilma vallavalitsuse kooskõlastuseta;
- 4) parkida mootorsõidukit ja/või haagist haljasalal selle haljasala omaniku või haldaja loata;
- 5) parkida romusõidukit avalikul teel või muul üldkasutataval alal või kinnistu tänaväärse õue osas. Sellise sõiduki parkimiseks korterelamu maal peab olema maavaldaja luba;
- 6) lasta olme- või heitvee sademete kraavi või kanalisatsiooni, reostada või risustada neid muul viisil. Sademete kraavi kinnijamine, paigutamine/sulgemine torusse ilma vee-ettevõtja kooskõlastuseta on keelatud;
- 7) ujuda ja supelda selleks mitteettenähtud kohas;
- 8) kasutada tuhka või kloriide lume- ja libedusetõrjeks kõnni- või pargiteel;
- 9) lükata lund sõiduteele;
- 10) klõppida riideid ja vaju korterelamu rõdul ja aknal, kuivatada pesu rõdu või lod-a piirdest kõrgemal;
- 11) telkida ja/või ööbida haljasaladel ning parkides jm selleks mitteettenähtud kohas;
- 12) omavoliliselt välja panna teadet või kuulutust selleks mitteettenähtud avalikku kohta;
- 13) illegaalse grafiti tegemine.

3.peatükk

Tuleohutusnõuded heakorra tagamiseks

§10. Tuleohtlikul ajal tuleohutusnõuete täitmist tagavad keelud

(1) Tuleohtlikul ajal on metsa ja muu taimestikuga kaetud alal keelatud:

- 1) kulu põletamine;
- 2) rohkete suitsu tekitava risu, põhu jms põletamine;
- 3) suitsetamine, välja arvatud selleks ettevalmistatud ja tähistatud kohas või mineraalse pinnasega kohas, kus puudub taimestik või selle jäänused;
- 4) lõkke tegemine, välja arvatud selleks ettevalmistatud ja tähistatud kohas;

järgneb lk 3

Vallavolikogu maiistung

Ülenurme Vallavolikogu VI koosseisu XVII istung toimus 22. mail k.a. Istungist võttis osa 11 volikogu liiget, puudusid Eivor Torro, Jaano Uibo, Toomas Kivend ja Ülo Karpov.

1. Volikogu kinnitas valla 2007.a lisaeelarve summas 17351853.- krooni.

2. Otsustati kehtestada sotsiaalhoolekande seaduse alusel lapsehoiuteenuse toetamise kord.

3. Kehtestati Külitse külas Kase tee 4/Rebase kinnistu detailplaneering, millega jagatakse kinnistu kaheks elamumaa sihtotstarbega krundiks ja määratakse hoonestamata krundile ehitusõiguse ühepereelamu ehitamiseks.

4. Otsustati taotleda Ülenurme valla munitsipaalomandisse Tõrvandi alevikus asuv Tennisehalli maaüksus suurusega 2,8719 ha. Maaüksus on moodustatud vastavalt OÜ Artes Terrae poolt koostatud ja vallavolikogu 17.aprilli 2007.a otsusega nr 26 kehtestatud "Tõrvandi aleviku Tennisehalli ja lähiala detailplaneeringule", millega on määratud maakasutuse sihtotstarbe ja ehitusõiguse tennisehalli, teenindushoonete ja kohviku ehitamiseks.

5. Määrati Ülenurme alevikus asuvate Vahtra tn 17 ja Vahtra tn 19 kinnistute vahelise piiri muutmise tulemusena tekkinud katastriüksustele maa kasutamise sihtotstarbeks elamumaa.

VALLAVOLIKOGU

6. Tühistati Ülenurme Vallavolikogu 6.märtsi 2007.a otsus nr 16 (Kungla kinnistu jagamine, maa kasutamise sihtotstarbe määramine) vastavalt omaniku Leo Kruusamägi taotlusele.

7. Kehtestati Ülenurme valla heakorraeeskiri uues redaktsioonis.

Nõustuti Ülenurme Vallavalitsuse ja Lõuna-Eesti päästkeskuse vahel sõlmitud vara tasuta kasutamislepingu tähtaja muutmisega.

Järgmine vallavolikogu istung toimub 26.juunil k.a kell 16.00 Reola kultuurimajas.

REET SAKK,
vallasekretär

MAJANDUSELU

Pühapäevahommikune (29.04) päikseline ilm kutsus tegema väikest matka. Otsustasin ühendada meeldiva vajaliku ja käia vaatamas Ülenurme lennujaama tagust riigimetsa ja sealseid metsa vääriselupaiku (metsa vääriselupaikade kohta lugemiseks külasta <http://vana.elfond.ee/vep>), kogutud teavet aga edaspidi kasutada valla üldplaneeringu keskkonnamõtjude strateegilise hindamise juures.

Dateerin metsas tekkinud mõtted digifotode järgi: "10.24 – päris ilus salumets; kraavid piiravad ja seega inimõju on tugev, aga linnalähedase ala kohta ju ilus vana mets; 10.55 – jälle kraav, aga laanesõnajalad kasvavad ja täitsa vana haavik, läheks nüüd õige metsa sisse ka, miski loom jooksis just müdinal minema; 10.58 – näed sa, tõeline vanamets, siin saaks ju õpperaja teha... kuigi ei tea ka, siis tallatakse kõik ära ja lükatakse tüükad ümber ja polegi enam seda põlismetsa ilmet; 11.20 – siin jätkub ruumi nii inimesele kui loodusele, ei pea ju paarikilomeetrist õpperada kõige uhkemate kohtade pealt läbi viima, las sinna lähedavad need iseseisvalt, kes ei põlga rajalt kõrvale astuda; 12.24 – aitab tänaseks, ülejäänud kaks kohta jäävad teiseks kor-

Ülenurme valla loodusmets

raks. Aga vaat niimoodi küll riigimetsa majandajad metsasihti segi sõita ei tohiks; ja siia nurga peale saaks parklaga tasandada... See on ilmselt, ei - KINDLASTI on see Tartu linnale kõige lähemal paiknev põlismetsatükk, polegi tingimata vaja Järvseljale või Alam-Pedja looduskaitsealale sõita".

Niisiis rõõmustas mind botaaniku ja põlismetsa-sõbrana väga, et siinsamas meie koduvallas on olemas ka loodusmets – see tähendab mets, kus kasvab vähelevinud samblaid (sulgjas õhik ja hiissammal jäid silma) ja esineb rohkelt puitu lagundavaid seeni (suured jänessaabiku ja haavataelikku viljakahad tüvedel), mõõdukalt inimpeglikke taimeliike (metspipar, kevadine seahernes, saluhein) ja kus tegutsevad metsloomad ning linnud (leidsin rohkesti orava näritud käbisid ja mitu rähni sepikoda, metslooma-radu ja külitamisplatse). Sellist ökoloogilises mõttes tervet metsa iseloomustab ka mitmekesine puurinne (kask, saar, haab, pärn, kuusk, tamm jt), kusjuures puid on metsas korraga nii noori, eakaid kui surnuid, leidub tuuleheidet ja kõdunevaid tüükaid-tüvesid. Kui metsamehe suurimaks väärtuseks on täiskasvanud puu värske puit, siis loodusmetsa suurim varandus on jame kõdunev puit, millel või

millest elavad tuhanded liigid – samblikud, samblad, seened, putukad. Kui kõik, mida keegi süüa oskab, söödud saab, on puust saanud viljakas metsamuld, millel kasvavad uued puud.

Minu ettepanekud valla üldplaneeringule ja turismi arenduskavale oleksid järgmised:

- tellida RMK-lt täiendav inventuur kõigi vääriselupaiga kvaliteeti omavate metsaosade määramiseks ja piiritlemiseks selles metsamassiivis;
- koos RMK-ga teostada metsa funktsionaalne tsoneering – s.t määratleda looduslikuna hoitava metsad, puhkemetsad ning normaalselt (säätvalt) majandatavad puistud;
- teha koostööd RMK-ga, et korradada olemasolevad metsateed ja sihid nii, et neid oleks võimalik kasutada jalgratta- ja jalgsimatksadeks, ette valmistada mõned autode parkimiskohad; rajada koostöös RMK-ga täiendavad õppe- ja matkarajad koos puhkekohtadega, et tutvustada metsa loodusväärtusi ja puistu kasvatamise ning hooldamise põhimõtteid.

ANNELI PALO, botaanik

järg, algus lk. 2

- raiejäätmete põletamine;
 - muu tegevus, mis võib põhjustada tulekahju.
- (2) Maaomanik või –valdaja on kohustatud tuleohutlikul ajal metsade sulgemisel õigusaktide kohaselt tõkestama inimeste viibimist metsas.

§ 11. Ohutusnõuded lõkke tegemisel

(1) Lõkke tegemisel tuleb tagada ohutu vahemaa hooneteni ja metsani. Lõket tohib teha hoonetest vähemalt 15 meetri kaugusel ja metsast vähemalt 30 meetri kaugusel;

(2) Põlevat lõket ei tohi mitte mingil juhul jätta järelevalveta. Käeulatusse tuleb varuda esimesed kustutusvahendid (tulekustuti, ämber veega, kustutusluuad, märgjad oksad). Lõkkease tuleb uuesti süttimise vältimiseks hoolikalt kustutada.

(3) Lõkke tegemisel tuleb arvestada tuule tugevust (lubatud tuule tugevus kuni 1,5 m/s) ja suunda. Lõkkease ümbristada mitesüttiva pinnasega (muld, liiv, sav). Arvestama peab lõkkest lenduda võivate sade-

metega.

(4) Lõkke tegemisel on oluline jälgida, et lõkkest ei saaks algust kulupõleng. Lõkke tegemisel tuleb veenduda, et tekkiv suits ei häiriks teisi inimesi ega loomust.

(5) Avaliku lõkke tegemiseks peab omama selleks vallavalitsuse luba. Avaliku lõkke tegemise koht peab paiknema mis tahes ehitist, põlevmaterjali hoiukohast

või metsast vähemalt 50 m kaugusel.

4. peatükk Vastutus

§ 12. Heakorra eeskirja rikkumine

Heakorra eeskirja rikkumise eest karistatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 66(2) alusel.

§ 13. Väärtegude menetlejad

Paragrahvis 12 nimetatud alusel toimepandud väärteo kohtuvälised menetlejad on kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 66(4) lõikes 2 nimetatud isikud.

§ 14. Järelevalve

Järelevalvet eeskirja täitmise üle teostavad Keskkonnainspeksioon ja vallavalitsus vastavalt oma pädevusele.

5. peatükk Rakendussätted

§ 15. Õigusakti kehtetuks tunnistamine

Tunnistada kehtetuks Ülenurme Vallavolikogu 24.septembri 2002.a määrus nr 18 "Ülenurme valla heakorra eeskiri" ja Ülenurme Vallavolikogu 21.juuni 2005.a määrus nr 13 "Ülenurme valla heakorra eeskirja täiendamine".

§ 16. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 25.mai 2007.a.

Alla kirjutanud HEIKI SARAPUU,
vallavolikogu esimees

INFO

Erastamisväärtpaberite hüvitamist saab taotleda 2. juulini!

Hea kaasmaalane, tuletame Sulle meelde, et erastamisväärtpaberite (EVP) kasutusaeg Eestis on läbi ning kui Sulle jäi EVP-sid kätte, saad riigilt taotleda nende hüvitamist! Taotlusi kasutamata jäänud EVP-de hüvitamiseks võtavad kuni 2. juulini vastu Hansapank ja SEB Eesti Ühispank. Hüvitist saavad taotleda ka pärijad ning juriidilised isikud. Riik hüvitab inimestele kätte jäänud EVP-d kursiga üks-ühele juhul, kui arvel on EVP-sid enam kui 250 krooni väärtuses. Seda, kas Sul või Sinu lähedastel on arvele jäänud EVP-sid, saad kontrollida infotelefonil 671 5190. Samalt numbrilt saad küsida ka lisainfot.

Täiendavat teavet leiab ka aadressilt www.fin.ee/evp.

Ära jäta raha riigile!

KULTUURIELU

Tartu Maanaiste Liidu juhatuse detsembrikuu istungil 2007. aasta tööplaani arutades tuli mõte algatada üks tore traditsioon ja hakata tähistama Tartumaa emadepäeva, kus selgitatakse välja ka pereema, kes saaks tiitli „Tartumaa aasta ema“. Juhatuse liikmete vahel jaotati ülesanded, ürituse eestvedajaks ja koordinaatoriks määrati Elle Ott Aarike Naisseltsist.

Tänu kauaaegsele meeldivale koostööle Valli ja Vaido Vidiliga valmisid ilusad kutsed ning koos Tartumaa Omavalitsuste Liidu, Tartu Maavalitsuse, maakonna naisseltside ja kohalike omavalitsustega selgitati välja pered, keda üritusele kutsuda. Kontsertprogrammi aitas kokku panna ja pidas läbi-rääkimisi teater „Vanemuisega“ Mall Türk.

Emadepäeva tähistamise mõte sai teoks 13. mail, kui „Vanemuise“ väikeses majja olid üle Tartumaa kokku tulnud paljud emad peredega. Üllatusena ootasid kõiki osalejaid pisikesed maiuspalad toolidel.

Kontserti juhtima oli palutud Merle Jalakas ja Alo Kurvits „Vanemuisest“. Avasõnad ütles Tartu Maanaiste Liidu juhatuse esinaine Urve Kaasik, kes meenutas lühidalt esimest emadepäeva Eestis: „Esimene emadepäeva koosviibimine toimus

suuresti tänu kirjanik Helmi Mäelole ja see peeti 1922.aastal Elva lähedal Uderna koolimajas.“

H. Mäelo on oma mälestustes kirjutanud: „See oli katseks, kas sellise päeva korraldamine sobib eestlase tagasihoidlikule iseloomule. Kuid üllatuslikult avanevad inimeste peidetud tunded ja nähtub tahe neid üksteisega jagada. 1923.aastal korraldati emadepäeva juba enam kui paarikümnes naisorganisatsioonis. Alates 1924.aastast alustas Naiste Karsklusliit juba suurejoonelist ettevalmistust üleriigiliseks emadepäevaks. Nii kandus emadepäev koolidesse, kirikutesse ja kristlikesse organisatsioonidesse. Hilisemal aastail helisesid kell seitse hommikul kirikukellad, seejärel mängisid orkestrid eri linnaosades muusikapala „Ema süda“. Samal ajal heisati ka lipud. Emadepäev kujunes vabariigi aastapäeva kõrval teiseks suureks rahvapeoks.“

„Vanemuisesse“ oli kokkutulnud tervitama tulnud Tartumaa maavanem proua Esta Tamm ja härra Jaan Õunapuu, kel mõlemal jätkus ilusaid sooje sõnu nii emadele, vanaemadele kui ka vanavanematele. Kontserti aitasid sisustada Lähte naiskoor (dirigent Mall Türk), Rannu kõhutantsurühm ADARA, Lähte naisrahvatantsurühm, Rannu naisansambel „Astra“ (juhendaja Kristel Korgi),

Kambja naisrahvatantsurühm „Vikertiimer“ (juhendaja Heljo-Made Ruul), Luunja kergemuusikakoor (dirigent Valli Ilvik), Puhja neidude rahvatantsurühm (juhendaja Vaike Podar), Puhja laste balletitrupp „Sinilind“ (juhendaja Katrin Hommik), noored solistid Kätriin Kuiv Laevast ja Marili Gross Ülenurmelt. Peo kulminatsiooniks kujuneski ema-tütred duett Marili ja Karin Grossi esituses.

Tänuõnad esinejatele ja külalistele ütles ürituse üks algatajatest Elle Ott, kes luges ette värsiread raamatust „Sinule, ema“, mille olid temale emadepäevaks kinkinud ta tütred.

Siiras tänu Tartumaa Omavalitsuste Liidule, Ülenurme, Mäksa, Luunja, Laeva, Konguta, Kambja, Nõo, Puhja, Rannu, Tartu, Võnnu vallavalitsusele! Tänu aiandile JARDIN, kes aitas kaunistada meie saali lilledega.

Meeli liigutav oli pärast kontserti kuulda osavõtjatelt tänuõnu toreda peopäeva eest. Aitäh kõigile, kes üritusel osalesid! Usume, et TML-i algatus jääb püsima ja muutub kauniks traditsiooniks. Kohtumiseni 10.mail 2008.aastal, mil pärjatakse esimene Tartumaa aasta ema.

Tänutundega Tartu Maanaiste Liidu juhatuse nimel ELLE OTT

Kohtumine Erik Tohvriga

Kui ma reede, 11. mai, keskpäeval Tõrvandi raamatukogusse jõudsin, oli ürituste tuba juba rahvast täis. Ja seal ta istuski, suurt kasvu muhe vanahärra, tänapäeva Eesti enim loetud ja nõutud kirjanik Erik Tohvi. Laual tema ees lebas aga umbes poole meetri kõrgune virn raamatutest, mida kirjanik on välja andnud viimase 6 aasta jooksul. Hiljem jagas ta need raamatud kahte virna, üks virn sai neid, kus jutt käib „päris“ inimestest, tema sugulastest ja lähedastest, teine virn oli puhtalt tehistege-lastest. See on uskumatu produktiivsus ühe kirjaniku poolt, anda igal aastal välja 3-4 romaani.

„Ma pole harjunud, et mind nimetatakse kirjanikuks. Kirjanik on tiitel, kirjanikuks ei saa ise hakata. Kirjaniku nime saab omistada vaid lugeja. Eestis pole kutselisi kirjanikke. Nad on nälga surnud. Mind on hurjutatud, et ma liiga palju kirjutan. Kuid raamatu kirjutamine on minu hobi,“ ütles menukirjanik sissejuhatuseks. „Ma ei tee kunagi kondikava raamatut kirjutades. Pean vaid teadma, kes on tegelased ja missugune on konflikt. Tegelased hakkavad ise tegutsema. Mul endal on väga huvitav kirjutada, sest ma tihti ei tea isegi, kuidas raamat lõpeb. Kõige raskem romaan kirjutada oli „Äravalitu“, sest see on mu ema lugu. Ta oli andekas, kuid väga eluvõõras inimene ja tal oli väga raske elu. Ta oli ka väga musikaalne ning raamatu lõpus on neli tema poolt komponeeritud lugu.

„Kaldaliiva“ on mina-vormis romaan, sisuliselt on see päevik. „Peeglikillud“ seob üheks tervikuks autobiograafiliste romaanide osa,“ rääkis kirjanik oma mõningate raamatute sünniloost.

Kirjanikunimega Erik Tohvi, kodanikunimega Hans-Erik Laansalu hakkas kirjanduslikke katsetusi tegema varakult. 12-aastaselt kirjutas õpilane Laansalu luuletuse «Juku kodu». Luuletus rääkis kehvipoisss Jukust, kes elas kliki ajal küla servas hursikus. Luuletuse viimane salm oli selline:

*Juku emal on nüüd talu,
oma lehm ja hobune.
Et on aland rõõmus elu,
Punaväge täname!*

Kirjanik on tuntuks saanud kuuldemängude autorina (nendest 12 lavastati Eesti Raadios). Ta on kirjutanud novelle, publitsistikat ja filmistsenaariumi „Tuuline saar“, mille alusel Veljo Käsper tegi mängufilmi „Pihlakavärravad“. Esimese romaani „Majad jõe ääres“ kirjutas Erik Tohvi 1972. aastal, aga see seisis sahtlis oma õiget aega ootamas. Esikromaan on kirjutatud tänuks oma vanavanematele, kelle peres kirjanik kasvas. „Läksin käsikirjaga kirjasusse „Olion“, kust minu käest kohe küsiti sponsorite kohta. Selgus, et kirjastus võib minna pankrotti, sest keegi ei tea, kes on Erik Tohvi,“ rääkis kirjanik oma esikromaanil väljaandmise lugu.

Nüüdseks kuulub ta aga Eesti enimnõutud kirjanike hulka. Kes on juba ühte tema romaani lugenud, tuleb raamatukokku kohe kindlasti teist küsima. Küllap paljudel tekib küsimus, milles peitub Erik Tohvi fenomen. Fenomeni polegi, ta lihtsalt kirjutab lihtsalt, lihtsatest asjadest ja lihtsatele inimestele. Samas ei saa need lihtsad inimesed teinekord aru raamatutest, mida kriitika ülistab. Suhteliselt tavalisele maainimesele on eesti kirjandus liialt igav ja raske. Tore, et meil on selline lihtsate inimeste kirjanik nagu Erik Tohvi.

KERSTI NEEMESTE,
Ülenurme raamatukogu juhataja

„Kodumajast“, „Peeglikilludest“ ja teistest romaanidest

Kirjandushuviliste seltskond kuulas 11.mail Tõrvandi raamatukogus suure huviga kõige loetavam

kirjaniku haaravat jutustust oma elust ja romaanide sünnist. Ta on meie kõige viljakam kirjanik, sest 10 aasta jooksul on tal ilmunud 15 romaani. Oma memuaarides on ta jäädvustanud pereeliikmed ja sugulased. Ema elule on pühendatud kaheosaline „Äravalitu“, vanaisale ja vanaemale, kes olidki kirjaniku tegelikud kasvatajad, pühendatud 2001.aastal ilmunud „Majad jõe ääres“. „Lummetallatud rada“ on vanatädi Leeni mälestuseks, 2003.a ilmunud „Kaksikelu“ kirjutab onust, 2004.a välja antud „Elutöö“ äia raamatukogust, „Kaldaliiva“ aga Silla talu ehitamisest ja kirjaniku oma elu keerdkäikudest. Ajendatuna pensionilejäämise meeleoludest ja fantaasiaviiljana sündisid „Kollaste lehtede aegu“ koos järgiga „Kasevälja“. Kindlustundega, et ka vanemas eas võib olla elurõõme, valmis trilooogia „Sügisvalgus“, „Tuisune talv“ ja „Arglik kevad“. Valgustamaks maarahva elu kolhooside lagunemise järel, sündis 2004.a „Lepavere mõis“. Fantaasia sunnii kujunesid veel romaanid „Tants läbi rukki“ 2003.a, „Kodumaja“ ja „Mürgiliblikas“. Ülevaate oma eluteelt nopitud kildudest avaldas Erik Tohvi raamatus „Peeglikillud“, kus on esindatud kogu Laansalude suguvõsa (passi järgi on kirjaniku nimi Hans-Erik Laansalu).

Mõttetalgu lõppemisel oli kokkutulnutel mure – kas veel ilmub mõni romaan? Õnneks vastas kirjanik: „Vara veel välja öelda, aga tuleb.“ Aitäh!

Meie, õdusas raamatukogu ovaalsaalil viibinud kuulajad, oleme väga tänulikud Marjele toreda kohtumise korraldamise eest. Loo lõpetuseks olgu tsitaat Erik Tohvi romaanist „Kodumaja“. „Enam ei ole külatänaväärt ega põlvini kasteheinas jooksvaid lapsi, nemed istuvad nüüd taas arvuti ees ja surfavad Internetis... Kahju!“

AIME-LAINE KAHK,
kohtumisest osavõtnu

Lastevastase vägivalla ennetamise programm ehk CAP Ülenurme lasteaias

Vägivald on saanud meie ühiskonnas suureks probleemiks. Üha sagedamini langevad selle ohvriks lapsed, mida näitavad ka mitmed erinevad uurimused. Meedia vahendusel leiavad kajastamist peamiselt koolivägivalda ja -kiusamist kirjeldavad juhtumid. Kuid palju enam oleks vaja rääkida õnnestumistest ning vägivalla ja kiusamise ennetamisest, mida pakub CAP koolitus ehk lastevastase vägivalla ennetamise programm, mille motoks on "Igal lapsel on õigus olla kaitstud, tugev ja vaba!" Selle programmi läbiviimise koolides on heaks kiitnud ka Eesti Haridus- ja Teadusministeerium.

Eesti Vabariigi koolides viiakse CAP koolitusi läbi alates 2000. aastast ning lasteaedades alates 2004. aastast. Seni on lasteaedades koolitusi saanud vaid Tartu linna lasteaiaid, kuid sel hooajal on CAP koolitused esmakordselt jõudnud ka Tartumaa lasteaedadesse. Tänavu aprillis toimus CAP Ülenurme lasteaias.

Mis on CAP ja selle eesmärk? See on lastevastase vägivalla ennetamise programm ehk CAP. Nimi on tuletatud ingliskeelse termini esitähedest: *Child Assault Prevention*. CAP programmi peaeesmärgiks on ennetada laste langemist nii kaasõpilaste (koolis), võõraste inimeste (tänaval) kui ka tuttavate täiskasvanute vägivalla ohvriks.

Mida sisaldab CAP programm? Selle koolituse raames viiakse läbi õpitoad nii täiskasvanutele kui lastele. Täiskasvanute õpitoad toimub koolitus kahes osas. Kõigepealt kogu maja personalile, kus käsitletavateks teemadeks on lapse väärkohtlemine, väärkoheldud lapse äratundmine, väärkohtlemisega seotud levinumad müüdid ja faktid, CAP programmi põhimõtted ja kujunemislugu, laste õpikoda. Samuti ka kõigile lapsevanematele, kus käsitletakse järgmisi teemasid: lapse väärkohtlemine ja selle sümptomid, väärkohtlemisega seotud levinumad müüdid ja faktid, CAP programmi põhimõtted ja kujunemislugu, laste õpikoda, lapse väär-

kohtlemise ennetamine, kriisis lapse abistamine ja võrgustik, mis on loodud lapsevanemale lapse aitamiseks; seadused.

Laste õpitoad toimub koolitus koolirühmalastele, kes on peagi sukeldumas iseseisvalt suurde ellu. Rollimängu meetodil antakse lastele infot nende õigustest, õpetatakse ohtlikke situatsioone ära tundma ning nendega toime tulema. Õpikojas demonstreerivad kolm erikoolituse saanud täiskasvanut ühe tunni jooksul mitmesuguseid olusituatsioone, millesse lapsed võivad sattuda. Iga ohtlik olukord arutatakse lastega läbi ja leitakse sobiv käitumisviis, mis samas ka läbi mängitakse.

CAP õpetab lastele ka enesekaitsetehnikat, oskust olusituatsioonis "õigesti" karjuda ning julgustab abi küsima õpetajalt ja lapsevanemalt, kes on osa lapse lähimast võrgustikust.

Pärast õpikoda on lastel võimalik individuaal-

selt rääkida CAP-i töötajale oma muredest ja kogemustest.

Ülenurme lasteaia juhataja pr Milvi Päre sõnul saabus vastav koolitus nende majja õigel hetkel, kuna ka maakohas pole lapsed kaitstud vägivalla eest. Lapsed said informatsiooni oma õigustest olla kaitstud, tugev ja vaba ning oskusi ära tunda ohtlike olukordi ja seda, kuidas nendega toime tulla. Samas avaldas juhataja arvamust, et aasta pärast soovitakse koolitust oma majas järgmistele koolirühmalastele ning nende vanematele, lootes, et ka vanemate huvi ja osavõtt on siis juba märksa suurem, kuna CAP koolituse programm on esimene ennetav ja sekkuv programm. CAP on kui sild abivajava lapse ja teda aitava täiskasvanu (õpetaja, pereliikmed) vahel.

LILIA ERIK,
CAP koolitaja

Uuenev "Olevik"

"Olevik" on nüüdseks siis kümme aastat ilmunud ja selle aja jooksul püsinud suhteliselt stabiilsena. Erinevates jutuaajamistes on tehtud üsna mitmekesiseid ettepanekuid, sealhulgas arvatud sedagi, et leheveergudel võiks leiduda ka pisut meelelahutuslikumat materjali, reisikirju ja vesteid. Tänuaga võtab toimetust vastu kõikvõimalikku koduloolist materjali, paikkonnaga seotud rahvapärismi ja muistendeid, mälestuskilde meie kultuurilooga seotust ning kohapeal elanud või selle kandiga kokku puutunud suurtükkidest.

Käesolevas lehes teeme aga algust vestete sarjaga Valvas Vallakodanikust, kes meie kodu- valla maadel toimetab ja asjatab, vildakusi vaeb ja kõverusi korraldab. Olgu siinkohal ka öeldud, et tegemist on kirjandusliku koondkujuga, konkreetset prototüüpi sel tegelasel pole ning kui keegi arvab kirjatükikeses iseenast või oma naabrit ära tundvat, siis on see tema isiklik lõbu, mis ei ole keelatud mitte. Samas - kindlasti ongi igas kirjutiseangelases midagi kellelegi tuttavat - mis muud, kui lustakat äratundmisrõõmu! Ja kui kellelgi näiteks leidub lustakat materjali ja intrigeerivad ideid, siis andke aga lahkesti toimetustesse teada - kõik saab vestesarja

autorile edasi antud ja lahedasti laulu sisse pandud. Valvas Vallakodaniku lugude autor on toimetusele teada, aga las see jääb esialgu kitsama ringi infoks - ka Kihva Värdis nime ei teadnud ju omaaegse "Edasi" lugejad päris pikka aega...

Valvas Vallakodanik vaibal

Valvas Vallakodanik varitses võpsikus.

Meie perega tulime linnast sisseoste tegemast.

Valvas Vallakodanik vupsti värvavale.

Meie perega astusime tuppa, et ostetud vaip elutuppa passida.

Valvas Vallakodanik varjus verandale.

Meie perega ei teinud tast väljagi, kuni ta koputusega märku andis sisseastumise soovist.

Valvas Vallakodanik valgus vastotetud vaibale, võttis vestelda vallast, vaagis väljavaadet ja võimalusi, virises vallavalitsust, vahutas vallavolikogust, vangutas vesisilmil värisevat väärikust, kui võttis vallavanemat varsti vangi varjata ning valda võlavanglasse vedada.

Meie ei osanud midagi vastu kosta. Oleme lihtsad ning tavalised inimesed.

Valvas Vallakodanik võttis võimust, väitles veidi võimu ja valitsemise vastu, väitis väärkäsitusi, vaimites väljamõeldud väidetega või vahedate valededega, vingus venelasi, vassis veelgi väsimatumalt...

Meie ei osanud ikka midagi vastu kosta, oleme rahulikud ning kodusoojad inimesed.

Valvas Vallakodanik vaatas varjamatu vastu-meelsusega, vakatas vaikusse, valitses viha ja vimma ning viimaks väljus vabandamata ja viisakust väljendamata.

Meie jäime murelikult silmitsema uut vaipa, mis poriseks tehtud, ja tuulutasime tuba, kuhu paha hais ja kibestumine olid jäänud.

Värske õhk toas, vaip puhtaks roogitud, jäime mõnusalts perega kodutoimetusi tegema ning aknast naabrite nokitsemisi piidlema. Soe ja hubane tunne tuli tuppa tagasi.

Valvas Vallakodanik unus kiiresti, pori ja paha hais koos temaga samuti - mis tast tühjast ikka mäletada, ajab vaid hinge täis.

Valvasle Vallakodanikule
viisakalt vaikne ja vagur vastanduja

MAJANDUSELU

Viimane kooliveerand paneb paljud õppurid mõtlema sellele, kuidas saabuv suvi meeldivalt, kuid samas kasulikult mööda saata. Üks võimalus on leida endale taskuraha teenimiseks sobiv töökoht. Sealjuures tuleb silmas pidada seda, et alaealiste tööaega, tööohutust jne reguleerivad mitmed seadused ja määrused, millega saad tutvuda Tööinspektsiooni kodulehel <http://www.ti.ee>.

Töötamise ja palga saamisega kaasnevad aga ka maksukohustused. See tähendab, et Eesti tulumaksuseaduse kohaselt peavad kõik tulu (sh palka) saanud isikud maksma tulumaksu. Tööl käiv laps maksab tulumaksu samamoodi nagu täiskasvanu ja talle kehtivad samasugused maksusoodustused.

Kui asud suvel tööle Eestis...

Tulumaksu ja makse(te) arvestamine ja palgast kinnipidamine on tööandja kohustus, seega ei ole sinul vaja maksude tasumise pärast muretseda. Küll aga peaksid sa teadma, kuidas see käib ja kui suur on sinu palgasumma pärast maksude arvestamist.

Maksuvaba tulu

Eesti elanikele kehtib maksude tasumisel maksusoodustus - maksuvaba tulu. See on osa töötasust, millelt tulumaksu ei arvestata. Sel aastal on tulumaksuvaba summa 2000 krooni kuus (24 000 krooni aastas). Et tööandja teaks sinu palgast maksuvaba tulu arvestada, tuleb sul tööandjale kirjutada avaldus maksuvaba tulu rakendamiseks. Ilma avalduseta ei tohi tööandja maksuvaba tulu arvestada.

Maksud ja maksed

Tulumaks

Palgasumma, mis ületab 2000 krooni, maksustatakse tulumaksuga. Tulumaksu arvestatakse palgalt tulumaksuseaduses sätestatud määra kohaselt. 2007. aastal on tulumaksumäär 22%.

Maksed, mis palgalt kinni peetakse

Lisaks pead teadma, et tööandja peab sinu palgalt kinni pidama ka töötuskindlustusmakse (0,6% palgast) ja kohustusliku kogumispensionimakse (2% palgast). Kogumispensionimakse peetakse kinni juhul, kui said eelmisel aastal 18-aastaseks või oled juba vanem kui 18-aastane. See tähendab, et kui said 18-aastaseks 2007. aastal, siis sel aastal sinu palgast kogumispensionimakset ei arvestata; kui sinu 18. aasta sünnipäev oli eelmisel aastal (2006), siis arvestatakse.

Kogumispensionimakse kantakse sinu isiklikule pensionikontole pensionifondis ja see on raha, mis sinu pensioni hakkab suurendama. Pensionifondi valikust loe lähemalt Pensionikeskuse kodulehelt <http://www.pensionikeskus.ee>.

Näide 1 Kui oled noorem kui 18 ja sinu brutopalk (palk, millest maksud on maha arvamata) on 3000 krooni, siis arvestab tööandja sinu palgalt tulumaksu ja töötuskindlustusmakse järgnevalt:

töötuskindlustusmakse $3000 \times 0,6\% = 18$ krooni;
tulumaksuga maksustatakse $3000 - 18 = 2982$ krooni;

tulumaks $982 \times 22\% = 216$ krooni.

Sinu netopalk (palk, mille kätte saad) on 2766 krooni (3000-18-216).

Näide 2 Kui oled vanem kui 18 ja sinu brutopalk on 3000 krooni, siis arvestab tööandja sinu palgalt tulumaksu, töötuskindlustusmakse ja kohustusliku kogumispensionimakse järgnevalt:

töötuskindlustusmakse $3000 \times 0,6\% = 18$ krooni;
kogumispensionimakse $3000 \times 2\% = 60$ krooni;
tulumaksuga maksustatakse $3000 - 18 - 60 = 2922$ krooni;

tulumaks $922 \times 22\% = 203$ krooni;
sinu netopalk on 2719 krooni (3000-18-60-203).

Tuludeklaratsiooni esitamine

Kui tööandja on sinu töötasult tulumaksu kinni pidanud, siis sa tuludeklaratsiooni esitama ei pea. Samuti ei pea tuludeklaratsiooni esitama juhul, kui sinu palk ühes kuus on väiksem kui 2000 krooni. Kui sinu töötasu on aasta jooksul olnud väiksem kui 24 000 krooni ja sinu töötasult on tulumaks kinni peetud, siis ei pea sa samuti tuludeklaratsiooni esitama, kuid deklaratsiooni esitamisel on sul õigus kogu kinni peetud tulumaks tagasi saada.

Kui sa ei ole teinud tööandjale avaldust maksuvaba tulu arvestamiseks, siis arvestab tööandja tulumaksu kogu sinu palgalt. See tähendab, et sa oled maksnud tulumaksu rohkem kui seaduses ette nähtud ja sul on õigus enammakstud tulumaks tagasi saada. Tulumaksu tagastab Maksu- ja Tolliameti ja tulumaksu tagasisaamiseks tuleb sul Maksu- ja Tolliametile 2008. a esitada tuludeklaratsioon, kus näitad, palju sa 2007. a teenisid ja kui palju palgalt maksu kinni peeti.

Tuludeklaratsiooni esitamise aeg ja võimalused

Tuludeklaratsiooni esitamise aeg on ajavahemikus 1. jaanuarist 31. märtsini, kusjuures alates 15. veebruarist saab seda teha Interneti teel (Maksu- ja Tolliameti elektroonses teeninduskeskkonnas). Elektroonilist deklaratsiooni saad esitada siis, kui oled Interneti-panga klient. Tuludeklaratsiooni on võimalik esitada ka paberil, kuid mugavam on seda teha Internetis, kuna tööandjad peavad andmed oma töötajatele makstud palga ja maksude kohta Maksu- ja Tolliametile esitama ja nii saab Maksu- ja Tolliameti deklaratsiooni Internetis sinu eest ära täita. Kui oled nende andmetega nõus, jääb sul üle ainult deklaratsiooni esitamiseks üks hiireklõps teha.

Iga tulusaaja esitab tuludeklaratsiooni ise, see tähendab, et lapsevanem oma tuludeklaratsioonil lapse tulusid deklareerida ei saa.

Kui oled noorem kui 18-aastane, siis peab deklaratsioonile alla kirjutama kas ema, isa või seaduslik esindaja (hooldaja vmt).

Kui asud tööle välismaal...

Kui lähed suvel tööle välismaale, pead teadma seda, et igal riigil on oma maksuseadused ja maksu-määrad, millega tuleks enne tööle asumist kindlasti tutvust teha. Seda saab teha näiteks sihtkohariigi saatkonnas Eestis. Ka Maksu- ja Tolliameti kodulehelt leiad lingid paljude riikide maksuametite kodulehtedele.

Siinkohal mõned soovitusel välismaale tööle minekuks.

Enne Eestist lahkumist uuri, kas palka maksab Eesti või sihtkoha riigi tööandja ja kuidas toimub töö eest tasumine. Uuri Maksu- ja Tolliameti kodulehelt (<http://www.emta.ee/?id=1518>) või teenindusbüroost, kas Eestil on riigiga, kuhu tööle lähed, sõlmitud kahepoolne maksuleping ning millised on sinu võimalikud maksukohustused. Kohale jõudes uuri tööandjalt, kas ja kuidas toimub palgalt maksude maksmine (kas tööandja peab maksu kinni või pead selle ise tasuma). Selgita välja, kas pead seal ka tuludeklaratsiooni esitama. Hoia alles kõik tasu saamise või maksu maksimisega seotud dokumendid. Kõik välisriigis tulu saanud isikud peavad selle Eestis deklareerima ka siis, kui välisriigi tööandja on maksud kinni pidanud ja tasunud. Kui välisriigis on tulumaks vastavalt selle riigi seadustele tasutud ning välisriigil on maksustamise õigus (mille tagab kahepoolne maksuleping), siis välismaa tulu Eestis topelt ei maksustata.

2007. aastal teenitud tulude deklareerimise aeg on 1. jaanuarist kuni 31. märtsini 2008. Välismaalt

saadud tulu deklareeritakse tuludeklaratsiooni juurde käival eraldi vormil, mida saab esitada kas paberil või Interneti kaudu (alates 15. veebruarist). Kui esitad välismaa tulude deklaratsiooni Internetis, siis pead teadma, et andmeid välismaalt saadud palga ja makstud tulumaksu kohta Maksu- ja Tolliameti eeltäidetud deklaratsioonile ei kanna (nagu enamiku Eestis saadud tulude puhul), vaid need tuleb sul endal deklaratsioonile märkida.

Eesti Maksu- ja Tolliameti saab vajadusel välisriikide maksuametitelt küsida lisainfot maksustamise tegelike asjaolude kohta.

Välismaal töötamine ja Eesti tulumaks

Kuigi välismaal on tulumaks tasutud, võib juhtuda, et tulumaksu tuleb siiski ka Eestis maksta. Seda juhul, kui välismaal on tulumaks kinni peetud väiksema määraga kui Eesti tulumaksumäär (2007. a -22%). Eesti tulumaksukohustus välismaa tuludelt arvutatakse vastavalt Eesti seadusele. Muuhulgas kohaldub välismaa tuludele ka maksuvaba tulu (2007. a 24 000 krooni). Eestis tasumisele kuuluvast tulumaksust lahutatakse välismaal samalt tulult juba tasutud tulumaks. Eestis tasutakse seega vahe, mille võrra välismaal tasutud tulumaksusumma on väiksem Eestis arvutatud tulumaksust.

Kuidas käib tulumaksu arvestamine, kui töö on käidud välismaal, selgitavad allolevad näited. (NB! Näited on lihtsustatud, kuna realses elus võib maksustamine sõltuda lisaks muudest konkreetsest asjaoludest.)

Näide 1 Aasta jooksul töötati nii Eestis kui välismaal.

Eestis teeniti 10 000 krooni, millelt tööandja tulumaksu kinni ei pidanud, kuna tööandjale oli tehtud avaldus maksuvaba tulu rakendamiseks. Välismaal teeniti 5000 EEK-i, millelt maksti tulumaksu 750 EEK-i. Kuna töötati ka välismaal, tuleb Eestis esitada tuludeklaratsioon. Eestis ja välismaal teenitud tulu kokku on 15 000 EEK-i (10 000 + 5000). Kuna Eestis on 24 000 krooni aastas tulumaksuvaba, siis Eestis tuludeklaratsiooni alusel tulumaksu juurde maksta ei pea. Eestis ei tagastata aga ka välismaal juba makstud tulumaksu, mis ületab Eesti seaduste alusel arvutatud summa (750).

Näide 2 Kogu aasta palgatulu saadi välismaal. Teeniti 25 000 EEK-i, millelt välismaal maksti tulumaksu 1000 EEK-i. Kuna töötati välismaal, tuleb Eestis esitada tuludeklaratsioon. Eesti tulumaksukohustus arvestatakse järgnevalt: $25\,000 - 24\,000 \times 22\% = 220$ EEK-i. Kuna välismaal tasutud tulumaks (1000) on suurem kui Eesti tulumaksukohustus (220), siis Eestis tulumaksu tasuda ei tule. Välismaal Eesti seadustest rohkem tasutud tulumaksusummat Eestis aga ei tagastata.

Näide 3 Kogu aasta palgatulu saadi välismaal. Teeniti 30 000 EEK-i, millelt välismaal maksti tulumaksu 300 krooni. Kuna töötati välismaal, tuleb Eestis esitada tuludeklaratsioon. Eesti tulumaksukohustus arvestatakse järgnevalt: $30\,000 - 24\,000 \times 22\% = 1320$ EEK-i. Kuna välismaal tasutud tulumaks (300 EEK-i) on väiksem kui Eesti tulumaksukohustus (1320 EEK-i), tuleb Eestis tuludeklaratsiooni alusel juurde maksta $1320 - 300 = 1020$ EEK-i.

Kui lähed välismaale tööle pikemaks ajaks kui kuus kuud, loe selle kohta informatsiooni Maksu- ja Tolliameti kodulehelt <http://www.emta.ee/?id=1523>.

Vajadusel küsi julgelt nõu ja abi Maksu- ja Tolliameti teenindusbüroost või infotelefonilt 8800811.

Ülenurme Gümnaasiumi delegatsioon Riias Läti vähemusrahvuste spordifestivalil

SPORDIELU

Läti Olümpiaakadeemia korraldab juba aastaid oma riigis elavatele vähemusrahvuste lastele spordifestivali. Sellel aastal kutsuti endale külla ka koolid Leedust ning Eestist. Eesti Olümpiaakadeemiale (EOA) saadetud kutse edastati Ülenurme Gümnaasiumile kui pika traditsiooniga kooliolümpiamängude korraldajale.

Reisi Riiga võtsid ette 5.-6. klassi õpilased Jonna Sild, Kristiina Kõiv, Kelli Kald, Joosep Russak, Elari Sarapuu, Sven Kõiv ning EOA-st Reelee Remmelkoor ja allakirjutanu.

Saabusipäeval tehti külalistele Riia vanalinna tutvustav ekskursioon ja külastati Läti Spordimuuseumi. Plaaniväliselt pakkus vahva elamuse meie hotelli kõrval asunud Riia uue jäähalli parklas mootorrataste iga-aastane kevadparaad. Kohale oli saabunud sadu liiklusvahendeid motorollerist võimsate kahe rattaliseni.

Spordifestivali eesmärk on spordi kaudu liita erinevate rahvuste lapsi. Avatseremoonial marssisid areenile poolakad, leedukad, eestlased, sakslased, türklased, turkmeenlased, kreeklased, tatarlased, venelased ja veel mitmest erinevast rahvusest lapsed. Igal õpilasel oli võimalus proovida oma võimeid väga erinevatel spordialadel – laskmises, mägironimises, lauahokis, mitmetes osavusharjutustes jt aladel. Lastel oli kaelas kaardike, kuhu ta sai iga ala sooritamise järel märke ning pärast seitsme ala läbimist sai endale lunastada auhinna. Lisaks individuaalsetele aladele said õpilased teistega võistkondlikult mõõtu võtta teatevõistluses, kõie-veos, rahvastepallis ning tänavakorvpallis. Eriti edukad olime kahel viimasel alal. Rahvastepallis võitisime kõiki võistkondasid ning korvpallis olime teised.

Lisaks sportlikele tegemistele toimus ka Eesti, Läti ja Leedu delegatsioonide ümarlauakohtumine, kus kuulati üksteise tegemistest ning otsiti koostöövõimalusi nii Olümpiaakadeemiate kui koolide vahel.

Kindlasti oleks meile üheks heaks koostööpartneriks Riia Eesti Kool, kellel on lisaks kokkusaamistele huvi ka eestikeelsete õppematerjalide vastu (esimese saadetise pani EOA juba tee).

Südamlikud tänusõnad enne tagasiteed lausuvad Läti lapsed, kes osalesid eelmisel sügisel Ülenurme Gümnaasiumi kooliolümpiamängudel ja olid reisi ja vastuvõtuga Ülenurmel väga rahul. Kindlasti sai meeldiva positiivse elamuse ka meie väike Riias osalenud delegatsioon.

HEIKI SARAPUU

MENUKAS TELESAADE LAULGE KAASA

koos Reet Linna ja laulja Uno Loobiga

jõuab 9. juunil

Eesti Põllumajandusmuuseumisse Ülenurmel.

Kella 10.00 on muuseumis avatud näitused, näha saab õpetlikke ja huvitavaid muuseumiprogramme.

Oma käteosavust näitavad kohalikud käsitöömeistrid.

Kaamerad käivitatakse kell 12.00.

Üheskoos on meil kõigil võimalus üles leida oma laul ja seda mõnusasti kaasa laulda.

Üritust toetavad Eesti Põllumajandusmuuseum ja Ülenurme Vallavalitsus.

Kontakttelefon 738 3816, 5661 5793

KERSTI LEIS,

Eesti Põllumajandusmuuseumi programmi- ja teabejuht

Tartumaa Arendusselts kuulutab välja

plakatikonkursi

Mida ma tahan teha koos isaga?

Koolilaste joonistusi
(kasutades plakatile sobivat vabalt valitud tehnikat) ootame soovitatavalt A2 formaadis.

Joonistuse tagumisele küljele palume märkida:
autori ees- ja perekonnanime, vanus, kool, klass ning telefon.

Parimatest töödest korraldatakse
näitus ja võimalusel ka trükitakse!

Võitjatele toredad auhinnad!

Joonistused palume esitada kuni

15. septembrini 2007.a

kooli kunstipeetajale, valla noortekeskusesse, Tartumaa Arendusseltsi liikmete kaudu või otse tegevjuhile.

Oktoobris anname üle auhinnad iga vanuseklassi parematele:

- ☐ 7-9 aastased
- ☐ 10-12 aastased
- ☐ 13-15 aastased
- ☐ 16-20 aastased

Töid hindab 5-liikmeline žürii, kuhu kuuluvad noorteühenduste esindajad, kunstipeetajad ja Tartumaa Arendusseltsi liige.

Konkurssi toetab Avatud Eesti Fond

Lisainfo: Tartumaa Arendusselts
tel 529 1171 Sille Kerner
tel 514 4867 Kristina Liimand

PÄÄSTEAMETI TEATED

Väljavõtteid Päästeameti pressiteadetest

14.aprillil sõitsid päästjad kaheksal korral kustutama kulu, üks väljakutse oli Ülenurme valda, kus Uhti külas põles 2 ha ulatuses kulu.

25.aprillil kell 19.02 põles Ülenurme alevikus väikeses ulatuses kulu.

26. aprill põles Ülenurme vallas Tõrvandi alevikus väikeses ulatuses kulu.

10. mail kell 14.23 põles Ülenurme vallas Lemmatsi külas väikeses ulatuses kulu, mille päästjad materdades kustutasid.

12. mail kell 18.41 teatati, et Ülenurme vallas Soinaste külas põleb majaga ühes hoones asuv saun. Kohale saabunud päästjad selgitasid, et sauna korstna ümber oli süttinud soojustusmaterjal ja vahelagi. Tänu õigeaegsele teate saamisele ja kiirele tegutsemisele suutsid päästjad ära hoida tule leviku ülejäänud hoonesse. Põlengus sai kannatada korstna ümbrus.

21. mail kell 16.52 teatati, et Ülenurme vallas Tõrvandi külas tuleb viiekorruselise maja esimese korruse rõdult suitsu. Kohale saabunud päästjad selgi-

tasid, et rõdul põlevad riided ja poksikott. Pisut enne seda oli sama maja kolmandal korrusel põlenud vaip, mille elanikud ise ära kustutasid, kuid vaiba põlevad tükid võisid süüdata alumise korruse rõdul olevad asjad. Päästjad kustutasid põlengu ning rõdult kaugemale tuli ei levinud. Päästetööde juhi sõnul on esialgsete hinnangute kohaselt tõenäoline, et põlengud põhjustas kõrgemalt korruselt visatud suitsukoni.

22. mail kell 22.37 teatati, et Ülenurme vallas Reolas põleb mahajäetud kaupluse hoone. Päästjate saabudes selgus, et hoones põles prahihunnik. Päästjad kustutasid põlengu, tuli kaugemale ei levinud.

23. mail kell 11.51 teatati, et Ülenurme vallas Tallinn-Tartu-Võru-Luhamaa maanteel Reola-Põlva ristis on juhtunud bussi ja sõiduautoga avarii. Päästjate abi vajati avariijärgselt sõidutee puhastamisel.

MAREK KIIK,
Lõuna-Eesti Päästekeskuse
pressiesindaja

**EESTI
PUNASE TÕU
NÄITUS-KONKURSS VISS 2007
EESTI PÕLLUMAJANDUSMUUSEUMIS
1.JUUNIL KELL 11.00 –15.00**

Põllumajandusmuuseumi areenil valitakse 18. korda kõige ilusam Eesti punast tõugu lehm. Veiste hindamisel saab kaasa lüüa ka publik, lapsed saavad valida oma lemmikvasika.

Lastekaitsepäeva puhuks pakume muuseumiprogrammi **Karjapoiss on kuningas. Rahvusvahelist piimapäeva** tähistame koorelahutamise ja või tegemisega.

Huvilised saavad osaleda leiva küpsetamisel. Võimalus on degusteerida eestimaiseid liha- ja piimatooteid.

Kohal on käsitöömeistrid. Muusikalist meeleolu loovad Sulev Salm ja Margus Tõldsepp.
Info tel 738 3816 või 738 3819.

Käsitöömeistritel palume registreeruda tel 738 3819.

Üritust korraldavad
Eesti Tõuloomakasvatajate Ühistu ja
Eesti Põllumajandusmuuseum.
Ootame kõiki huviilisi!
Üritus on tasuta.

KERSTI LEIS,
Eesti Põllumajandusmuuseumi
programmi- ja teabejuht

**22. juunil kell 12.00
MÕISA- JA TALUPÄEVAD**

Eesti Põllumajandusmuuseumi
sepikojahoones.
Programmi
Tarkus tarviline vara
raames toimub

muuseumi õpikoja avamine.

Avatud väljapanekute üheks osaks on laste ja noorte loomekonkursi näitus *Sammud esivanemate radadel.*
Kohtume käsitöömeistrite ja Viru-Nigula pillimeestega.
Tule, tutvu ja rõõmusta koos meiega!

**23. juunil kell 17.00-02.00
Ülenurme mõisapargis
JAANIPIIDU**

- ringmängulaulud lastega;
- rahvalikud mängud ja jõukatsumised;
- kontsert isetegevuslastelt;
- fotokonkursi "Kaameraga koduvallas 2007" parimate autastamine;
- Võidupüha tule süütamine; tants ansambel Kaabu saatel.

Sissepääs prii!

Põllumajandusmuuseumis näidatakse sepatööd, töötavad õpitoad.

**Õnnitleme eakaid
sünnipäevalapsi!**

93

Aino Põldaru

sündinud 13.mail 1914.a
elukoht Külitse külas

92

Juta Vaask

sündinud 11.mail 1915.a
elukoht Tõrvandi alevikus

Salme Vää

sündinud 22.mail 1915.a
elukoht Laane külas

80

Helju Karro

sündinud 1.mail 1927.a
elukoht Tõrvandi alevikus

Maimu Turbas

sündinud 31.mail 1927.a
elukoht Räni külas

Loomapidajad, tähelepanu!

Lehmade plaaniline piimaproovide võtmine leukoosile ja brutselloosile uurimiseks, veiste tuberkuliseerimine ning koerte ja kasside vaktsineerimine marutaudi vastu toimub Ülenurme vallas 2007. aastal alljärgnevalt:

2.juuni – veiste uurimine algusega kell 9.00 marssuudil Lepiku-Reola-Ülenurme-Soinaste-Lemmatsi-Soosilla-Külitse-Lätiküla.

3.juuni – koerte ja kasside vaktsineerimine
Reola kultuurimaja parklas kell 12.00;
Ülenurme kaupluse ees parklas kell 12.30;
Tõrvandi side parklas kell 13.00;
Külitse kaupluse parklas kell 14.00;
Räni külas kell 15.00.

Loomade uurimine ja vaktsineerimine on tasuta, transport tasuline.

Kõik loomapidajad on kohustatud loomakasvatushoones registreerima ning loomad märgistama ja registreerima.

Iga-aastane loomade uurimine ja vaktsineerimine on kõikidele loomaomanikele kohustuslik!

REIN VELLERAMM,
volitatud veterinaararst
tel 513 6537